

Papa Francesc: "El suport mutu entre les generacions és indispensable"

Dc, 2/03/2022 per Papa Francesc
[Les homilies del papa Francesc](#)

Audiència General 2 de març 2022

Catequesi sobre la Vellesa

La longevitat: símbol i oportunitat

Estimats germans i germanes, bon dia!

En el relat bíblic de les genealogies dels avantpassats crida l'atenció de seguida la seva enorme longevitat: es parla de segles! Quan comença aquí la vellesa? Un es pregunta. I què significa el fet que aquests pares antics visquin tant de temps després d'haver tingut els fills? Pares i fills conviuen durant segles! Aquesta cadència secular dels temps, narrada amb un estil ritual, atorga a la relació entre longevitat i genealogia un significat simbòlic fort, molt fort.

És com si la transmissió de la vida humana, tan nova en l'univers creat, demanés una *iniciació* lenta i prolongada. Tot és nou, a l'inici de la història d'una criatura que és esperit i vida, consciència i llibertat, sensibilitat i responsabilitat. La nova vida - la vida humana -, immersa en la tensió entre el seu origen "a imatge i semblança" de Déu i la fragilitat de la seva condició mortal, representa una novetat per descobrir. I demana un llarg temps d'iniciació, en què el suport mutu entre les generacions és indispensable, per desxifrar experiències i enfrontar-se als enigmes de la vida. En aquest llarg temps, la qualitat espiritual de l'home també es conrea lentament.

En cert sentit, cada pas d'època, en la història humana, ens ofereix de nou aquesta sensació: és com si haguéssim de reprendre les preguntes sobre el sentit de la vida, quan apareix l'escenari de la condició humana ple d'experiències noves i de

preguntes inèdites. Per descomptat, l'acumulació de la memòria cultural augmenta la familiaritat necessària per afrontar els passatges inèdits. Els temps de la transmissió es redueixen; però els temps de l'assimilació sempre demanen paciència. L'excés de velocitat, que ara persegueix tots els passos de la nostra vida, fa que cada experiència sigui més superficial i menys "nutritiva". Els joves són víctimes inconscients d'aquest desdoblament entre el temps del rellotge, que es vol consumir, i els temps de la vida, que requereixen una justa "fermentació". Una vida llarga permet viure aquests temps llargs, i els danys de la pressa.

La vellesa, certament, imposa ritmes més lents: però no són només temps d'inèrcia. La mesura d'aquests ritmes obre, de fet, per a tots, espais de sentit de la vida desconeguts per l'obsessió de la velocitat. Perdre el contacte amb els ritmes lents de la vellesa tanca aquests espais per a tothom. És en aquest context que he volgut instituir la diada dels avis, l'últim diumenge de juliol. L'aliança entre les dues generacions extremes de la vida - els infants i la gent gran - ajuda també les altres dues - els joves i els adults - a unir-se per fer la vida de tots més rica en humanitat. Cal diàleg entre les generacions: si no hi ha diàleg entre joves i grans, entre adults, si no hi ha diàleg, cada generació queda aïllada i no pot transmetre el missatge. Un jove que no està lligat a les seves arrels, que són els avis, no rep forces - com l'arbre té la força de les arrels - i creix malament, emmalalteix, creix sense referències. Per això hem de buscar, com una exigència humana, el diàleg entre les generacions. I aquest diàleg és important precisament entre avis i néts, que són els dos extrems.

Imaginem una ciutat on la convivència de les diverses edats sigui part integrant del projecte global del seu hàbitat. Pensem en la formació de relacions afectuoses entre la vellesa i la joventut que s'irradien en l'estil general de les relacions. La superposició de les generacions esdevindria una font d'energia per a un humanisme realment visible i habitable. La ciutat moderna acostuma a ser hostil a la gent gran (i no per casualitat ho és també per als nens). Aquesta societat que té aquest esperit de marginació i margina tants infants no volguts, rebutja els vells: els descarta, no serveixen i els posa a la casa de la gent gran, a la residència... L'excés de velocitat ens posa en una centrifugadora, ens escampa com a serpentes. Es perd completament la visió de conjunt. Cadascú s'aferra a la seva peça, que flota seguint els fluxos de la ciutat-mercat, per a la qual els ritmes lents són pèrdues i la velocitat és diner. L'excés de velocitat polvoritza la vida, no la fa més intensa. I la saviesa requereix "perdre temps". Quan tu tornes a casa i veus el teu fill, la teva filla i "perds el temps", aquesta conversa és fonamental per a la societat. I quan tu arribes a casa i hi ha l'avi o l'àvia que potser no raona bé o, no ho sé, ha perdut una mica la capacitat de parlar, i tu estàs amb ell o amb ella, tu "perds temps", però aquest "perdre temps" enforteix la família humana. Cal perdre el temps - un temps que no té rendiment - amb els infants i amb els vells, perquè ells ens donen una altra manera de veure la vida.

La pandèmia, en la qual encara estem obligats a viure, ha imposat - malauradament amb molt de dolor - una aturada al culte obtús de la velocitat. I en aquest període els avis han actuat com a barrera per a la "deshidratació" afectiva dels més menuts. L'aliança visible de les generacions, que harmonitza els seus temps i ritmes, ens dona l'esperança de no viure la vida en va. I retorna a cadascú l'amor per la nostra vida vulnerable, bloquejant el pas a l'obsessió per la velocitat, que simplement la consumeix. La frase clau aquí és "tinc por". A cadascun de vosaltres us pregunto: saps perdre el temps, o la velocitat sempre t'apressa? "No, tinc pressa, no puc ..."? Saps perdre el temps amb els avis, amb els vells? Saps

perdre el temps jugant amb els teus fills, amb els infants? Aquesta és la pedra de toc. Penseu una mica. I això retorna a cadascú l'amor per la nostra vida vulnerable, bloquejant - com ho he dit - el camí a l'obsessió per la velocitat, que simplement la consumeix. Els ritmes de la vellesa són un recurs indispensable per copsar el sentit de la vida marcada pel temps. Els vells tenen els seus ritmes, però són ritmes que ens ajuden. Gràcies a aquesta mediació, es fa més creïble la destinació de la vida a l'encontre amb Déu: un projecte que s'amaga en la creació de l'ésser humà "a la seva imatge i semblança" i es segella en el fer-se home el Fill de Déu.

Avui hi ha una major longevitat de la vida humana. Això ens ofereix l'oportunitat d'augmentar l'aliança entre totes les etapes de la vida. Molta longevitat, però hem de fer més aliança. I també ens ajuda a fer créixer l'aliança amb el sentit de la vida en la seva totalitat. El sentit de la vida no és només en l'edat adulta, dels 25 anys als 60. El sentit de la vida ho és tot, des del naixement fins a la mort i tu hauries de poder parlar amb tothom, fins i tot de tenir relacions afectives amb tothom, així la teva maduresa seria més rica, més forta. I també ens ofereix aquest significat de la vida que és tota sencera. Que l'Esperit ens concedeixi la intel·ligència i la força per aquesta reforma: cal una reforma. La prepotència de l'hora del rellotge s'ha de convertir en la bellesa dels ritmes de la vida. Aquesta és la reforma que hem de fer en els nostres cors, en la família i en la societat. Repeteixo: reformar, què? Que l'arrogància del temps del rellotge es converteixi en la bellesa dels ritmes de la vida. Convertir la prepotència del temps, que sempre ens apressa, en els ritmes propis de la vida. L'aliança de les generacions és indispensable. En una societat on els vells no parlen amb els joves, els joves no parlen amb els vells, els adults no parlen amb els vells ni amb els joves, és una societat estèril, sense futur, una societat que no mira l'horitzó sinó que es mira ella mateixa. I es torna sola. Que Déu ens ajudi a trobar la música adequada per a aquesta harmonització de les diferents edats: els petits, els grans, els adults, tots junts: una bella simfonia de diàleg.